

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 4 juni 2024

Aktionærlån – ny kreditor – valutaudsving[©]

*Advokat (L) Bodil Christiansen,
Advokatfirmaet Tommy V. Christiansens Efterflg.*

Cand. jur. et merc.(R) Tommy V. Christiansen

www.V.dk

I. TEMA

Udlån fra selskab til aktionærlån har været en af de skattemæssige gysere i de senere års skattepraksis.

I det følgende omtales en afgørelse fra marts 2024, hvor en personaktionær på den ene side fik lidt medvind, idet han undgik at blive beskattet to gange af samme lån som følge af selskabets overdragelse af tilgodehavendet mod aktionæren. Derimod blev han beskattet af valutakursudsving på tilgodehavendet, som førte til en forøgelse af aktionærlånet.

Udlån til hovedaktionærer

Efter en lovændring i 2012 har udlån fra et selskab til en personaktionær (fysisk person) med bestemmende indflydelse på selskabet ("hovedaktionærer") været forbundet med væsentlige, skærpede skattemæssige konsekvenser for hovedaktionæren. Det samme gælder for selskabets sikkerhedsstillelser m.v.

Formålet med den skærpede beskatning er at undgå, at aktionæren skattefrit "hæver" midler i selskabet iklædt formen af et lån, som ellers skulle have været beskattet som udbytte m.v.

Et udlån fra et selskab til en person, som gennem sin aktiebesiddelse har "bestemmende indflydelse" i selskabet, skal efter de skærpede regler anses som en udbetaling *uden til-*

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 4 juni 2024

bagebetalingspligt, og beskattes som udbytte, løn m.v. på det tidspunkt, hvor udlånet foretages.

Det gælder også for udlån i form af svingninger på en normal og sædvanlig mellemregningskonto mellem selskab og aktionær. Udviser mellemregningskontoen således et tilgodehavende i selskabets favør, vil dette tilgodehavende skattemæssigt blive anset som et skattepligtigt udlån fra selskab til aktionær. Dette gælder, selv om mellemregningskontoen 14 dage senere er i aktionærens favør.

De skærpede regler kan på samme baggrund i praksis medføre beskatning flere gange af et givet udlån, hvis aktionærens mellemregningskonto efter udlånet svinger i positiv og negativ saldo. Denne beskatning er tiltrådt af Højesteret med henvisning til, at en gentagen beskatning af disse svingninger var forudsat i loven. Reglerne har været omtalt flere gange i disse spalter, herunder i forbindelse med omtale af den første dom fra Højesteret på området fra august 2022 i artiklen ”Aktionærlån – Højesterets dom af 30. august 2022”, og senest i forbindelse med to afgørelser fra Skatterådet fra december 2023 om udlån til aktionærens nærtstående, jf. artiklen ”Udlån fra selskab til hovedaktionærens nærtstående - Hvem er nærtstående?”

Enkelte undtagelser

Kun i visse særlige tilfælde er aktionæren fritaget for denne beskatning, herunder i tilfælde, hvor udlånet ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition mellem selskab og aktionær. Eksempelvis kan nævnes tilfælde, hvor lånet opstår i forbindelse med aktionærens køb af varer hos selskabet, som selskabet handler med, og da på normale kreditvilkår som andre kunder i selskabet,

Kredsen af låntagere

De skærpede regler om aktionærlån omfatter ikke blot selskabets udlån til hovedaktionæren, men også selskabets udlån til hovedaktionærens nærtstående. Også i en sådan situation vil hovedaktionæren blive beskattet af udlånet som udbytte, løn m.v., da udlånet anses at være foretaget på foranledning af hovedaktionæren og i hans interesse.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 4 juni 2024

Et udlån til f.eks. hovedaktionærens hustru eller et barn vil således som udgangspunkt prompte medføre en beskatning af hovedaktionæren.

Det samme gælder som udgangspunkt selskabets udlån til hovedaktionærens kæreste, samlever, søskende m.v.

Kreditorkifte

Skattemyndighederne har tidligere været inde på det synspunkt, at overførelse af et aktionærlån fra ét selskab som kreditor til et koncernforbundet selskab som ny kreditor gav anledning til at beskatte hovedaktionæren på ny - dvs. en ny beskatning af ét og samme aktionærlån. En sådan dobbelt beskatning blev oprindeligt tiltrådt af Landsskatteretten. Efter Landsskatterettens opfattelse måtte forholdet opfattes på den måde, at hovedaktionæren havde optaget et (nyt) lån i det koncernforbundne selskab og anvendt låneprøvet til at indfri det oprindelige aktionærlån.

Under en domstolssag⁽¹⁾ om en sådan dobbeltbeskatning blev afklaret, at der ikke var grundlag for at beskatte den låntagende aktionær på ny, da der efter Skatteministeriets opfattelse var tale om et kreditorkifte.⁽²⁾

Skattestyrelsen udsendte efterfølgende et såkaldt styresignal om ændring af praksis på området. Endvidere omfattede styresignalet en nærmere vejledning om mulighederne for genoptagelse af andre skatteyderes sager, hvor en sådan dobbeltbeskatning havde fundet sted.⁽³⁾

Ved en netop offentliggjort afgørelse af 21. marts 2024 fra Landsskatteretten⁽⁴⁾ vedrørende en hovedaktionærs skatteansættelse for 2015 om blandt andet samme problemstilling fik hovedaktionæren på denne baggrund medhold i, at der ikke var grundlag for at beskatte ham af et aktionærlån, som han ved aktionærlånets stiftelse var blevet beskattet

¹⁾ Domstolsprøvelse af SKM2020.325.LSR, jf. Skatteministeriets kommentar ref. i SKM2022.206.DEP.

²⁾ Jf. SKM2022.206.DEP.

³⁾ SKM2022.553.SKTST

⁴⁾ SKM2024.289.LSR

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 4 juni 2024

af, og som skattemyndighederne havde beskattet ham af på ny ved overgang af fordringen til et udenlandsk søsterselskab som ny kreditor.

Skattestyrelsen havde foretaget beskatningen ved en afgørelse fra 11. april 2019 og dermed før praksisændringen.

Valutakursudsving i låneperioden

Derimod blev hovedaktionæren ved den netop omtalte afgørelse af 21. marts 2024 beskattet af den forøgelse af aktionærlånet, som var opstået i aktionærlånets løbetid som følge af valutakursudsving på navnlig britiske pund.

Af sagen fremgik herom nærmere, at aktionærlånet blev stiftet i første halvår 2014 og vedrørte et tilgodehavende hos hovedaktionæren på 1.398.362 £, svarende til 12.816.877 kr. ved årets udgang.

Den 10. juni 2015 blev selskabets tilgodehavende hos hovedaktionæren på 1.398.362 £ overdraget til et søsterselskab. Da bl.a. kursen på britiske pund i mellemtiden var steget væsentligt, androg tilgodehavendet mod hovedaktionæren nu i danske kroner 14.224.645 kr. Aktionærlånet var således – opgjort i danske kroner – blevet forøget med 1.407.7698 kr., som følge af valutakursudsving.

Hovedaktionæren blev ved Landsskatterettens afgørelse af 21. marts 2024 beskattet af denne forøgelse af aktionærlånet, da det afgørende for beskatning af aktionærlån var, om der var indtrådt en forøgelse af lånet – og ikke hvordan (hvorfor) aktionærlånet var forøget.

Senere kursudsving

Af sagen fremgik videre, at tilgodehavendet blev bragt til ophør ved en selskabsretlig udlodning af tilgodehavendet den 26. maj 2016.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 4 juni 2024

Det er ikke oplyst i sagen, hvorledes der skattemæssigt var forhold med kursudsving i perioden fra den 10. juni 2015 og frem til den 26. maj 2016, hvor aktionærlånet blev bragt til ophør – eller for den sags skyld i perioden fra lånets stiftelse og frem til den 10. juni 2015.

Den udløsende faktor for beskatning af den stedfundne forøgelse af aktionærlånet blev således kreditorskiftet – uanset at et kreditorskifte som udgangspunkt er uden betydning for debtors retsstilling.

Afgørelsen er på denne måde uden sammenhæng med de skattemæssige principper for opgørelse af skattepligtige aktionærlån.

Som allerede nævnt er udgangspunktet her, at der skal ske beskatning af alle udsving på en mellemregningskonto i form af en forøgelse af aktionærlånet i løbet af året.

En beskatning af det – tilfældige – udsving, som foreligger netop på tidspunktet for kreditorskiftet, er således uden sammenhæng med den samlede beskatning for indkomståret, som udsving på et aktionærlån vil udløse.

— 0 —

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 4 juni 2024

II. SPØRGSMÅL FRA LÆSERE

Hej Tommy V. Christiansen

Tak for en fin brevkasse i Jyllands-Posten.

Jeg har hørt, at der skulle være faldet en dom, som kræver, at gaver skal gives ved overførsel af penge (eller værdier) og ikke kan gives med gaveafgiftsmæssig effekt ved at afskrive på et allerede eksisterende gældsbevis, som stammer fra en overdragelse af ejendom fra gavegiver til gavemodtager.

Hvis dette er korrekt, er det så tilstrækkeligt, at giver overfører penge til gavemodtager og derefter modtager tilsvarende mange penge tilbage som et afdrag på gældsbeviset.

Med venlig hilsen

GK

Svar

Forældres eftergivelse (nedskrivning) af hele eller dele af et tilgodehavende hos et barn udgør som udgangspunkt en skattepligtig gave fra én eller eventuelt begge forældre som gavegiver til barnet som gavemodtager.

Overstiger gældseftergivelsen den afgiftsfri bundgrænse, skal der som udgangspunkt betales afgift af den del af gavens værdi, som overstiger den afgiftsfri bundgrænse. Bundgrænsen er i 2024 på 74.100 kr. Der foreligger en særlig problemstilling, hvor barnet ikke kan betale gælden til forældrene. Vestre Landsret afsagde den 8. januar 2024 dom i en sådan sag. Dommen er omtalt i disse spalter den 3. februar 2024.

Afvikling af et tilgodehavende hos et barn kan som udgangspunkt ske både ved barnets effektive betaling af afdrag på gælden og ved forældrenes hele eller delvise eftergivelse af fordringen. Realiteten i en gaveoverdragelse af et kontantbeløb til barnet, som barnet herefter anvender til at betale afdrag på gælden til forældrene, er den samme som ved en gældseftergivelse – i begge tilfælde reduceres gælden.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 4 juni 2024

Tilbage står – som også tidligere omtalt i disse spalter – at hvis familien fra gældens stiftelse har haft en fælles forståelse om, at barnet på intet tidspunkt skulle afvikle gælden ved egne midler, er realiteten, at lånet i sin helhed er en gave til barnet, ydet på tidspunktet for stiftelsen af lånet – og altså ikke ved den successive gældseftergivelse.

Den ovenfor omtalte problemstilling må ikke forveksles med den situation, at en gave-giver - uden modydelse - erklærer at skyldte f.eks. et barn et givet beløb. Eksempelvis, at forældrene erklærer at skyldte et barn 1 mio. kr.

Tankegangen bag en sådan disposition er almindeligvis, at når barnet på et senere tidspunkt får behov for en større kapitaltilførsel, f.eks. ved boligkøb, har barnet et tilgodehavende hos forældrene, som forældrene skal indfri – vel at mærke uden betaling af gaveafgift.

En sådan disposition vil blive tilsidesat af afgiftsmyndighederne, uanset om barnet får udbetalt forældrenes ”gæld” i forældrenes levende live eller efter forældrenes dødsfald.